

CSOÓR ISTVÁN

FÉNYTÖRÉS

A FÉNYEK JÁTSZANAK AZ ÁRNYÉKOKKAL...

- Mit nézel?
- Semmit. Az égvilágon semmit.
- Az nem lehet, valamit mindig néz az ember...
- Lehet, de történetesen most nem néztem semmit.
- A napot sem?
- Nem érdekel.
- A kőkerítés és a gesztenyefák?
- Nem érdekelnek.

– Hihetetlen. Nyitva van a szemed, és nem látsz semmit. Arra fordulsz a kőkerítés felé, ahol kimért mozgással csúszik le a nap. Pontosan a két gesztenyefa között. Így van?

– Így. De hidd el, a nap távozását sem néztem. A kőkerítést és a gesztenyefákat sem. A sugarakat ott egye a fene. Pedig néha érdekesek, főleg akkor, amikor a fények ráfeküsznek a kerítés peremére. Kinyújtott egyenes vonal. De ez sem örök, rövid ideig ilyen. Derékban megtörnek és a vonal tompaszögge hajlik, de ez is változik, mert a sugarak kúsznak fel a gesztenyefa hegyére, és akkor már derékszög...

– S azután?

– Nagyon jól tudod, hogy hegyesszöget nem húzhat a vonalzójával, mert szembe sohasem kerülnek egymással a sugarak...

– Most miért hallgatsz?

– Mert tudom, hogy egyedül vagyok... Kissé rágom magam, mert nagyon sok minden összekócolódott. A fények a kőkerítésen. Irén, a hájaş zsírpacni, a Nagyfej, a pázsit és a büntető... Nagy káosz és mellé dögletes meleg van... S mindennek a tetejébe te, aki itt vagy, bennem vagy, akitől sohasem tudok szabadulni egy percre sem... Hangulatod szerint macerálsz. Néha úgy pelenkázol, mint egy tököş angyalt, néha meg forgatod bennem a bicskát. De nem hibáztatlak, én vagyok az oka, mert rettenetesen félreneveltek.

– Kösz...

– Szívesen...

A FÉNY MINDIG UGYANAZ, AZ ÁRNYÉK FOLYTON VÁLTOZÓ...

- Tudod, milyen a bárszék?
- Körforgós.
- Emelkedik le és fel. Útját menet szabályozza...
- Laposmenet.
- Lehet, nem ismerem a technológiáját. Últél már rajta?

- Sokszor.
- Égette a hátadat a tekintet?
- Még nem figyeltem.
- Figyeld majd meg. Érdekes dolog. Ülsz a magasban. Lent, alattad, emberek mászkálnak. Sokan. Egy közülük nem császkál. Ül nyugodtan a fenekén, és nézi valakinek a hátát. Pontosán egy helyen. Nem a vállnál, vagy lent a deréknál, hanem a két lapocka közepén. Kb. a tizedik csigolyánál. Azt az egy csigolyát pécézte ki, és attól nem tágit. A tekintete átégeti a kabátot, az inget és amitől a csigolyákban erősen lüktet a velő...
- Nem tudom, milyen lehet, még nem volt ilyen érzésem.
- Ne is legyen. Ha érzed, hogy bámulja valaki a hátadat, rohanj ki az ajtón, szaladj haza, és bújj az ágyba...
- Ígérem, hogy így teszek...
- Taktikát változtattál?
- Miért
- Mindent rámhagysz. Miért nem ellenkezel?
- Nem érdemes, fals dumának nevezed...
- Nincs igazam?
- Mindenben.
- Látod, ez az, ami bosszant, a végtelenségig felhergel. Úgy tesztel velem, mint a beteggel... Hidd el, nem vagyok az. A pulzusom normális, az étvágyam kitűnő, az anyagcserémel sincs baj. Naponta egyszer én is ott kuporgok, ahol a többi...
- Tudom.
- Mindent elhiszel rólam?
- Mindent.
- Amit mondok, azt is?
- Természetesen.
- Azt is, hogy tegnap a bárban négyszer féldeci konyakot ittam, jegelt kíséreléssel?
- Azt is, csak az nem tegnap volt, hanem hat napja...
- Keverni akarsz?
- Nem. Csak szeretem a precíz dolgokat.
- Rendszerben van. Én is szeretek helyére tenni mindent. De a zsírpacnival nem boldogulok. Látom a képét, akkor is vigyorgott, amikor a négy féldeci után szájba vertem...
- Tegnap?
- Igen.
- Ez sem tegnap volt, hanem hat napja... Pontosabban öt napja és tizen-nyolc órája...
- Percekkel nem szolgálhatsz?
- Ha szükséges, igen.
- Nagyon leköteleznél.
- Van logarléced?
- Nem hordom magammal.
- Kár, azzal gyorsabban menne...
- Számolj fejben, addig magadra hagylak...
- Unsz?
- Ezenfelül még utállak is... Állandó lelki fröccs, vak duma és a tetejében pimasz vagy, mint a piaci légy...
- Nem sértődöm meg.
- Sajnos...

A FÉNY NÉHA A FELHŐKBEN FENNAKAD, ILYENKOR MAGUKRA MARADNAK AZ ARNYÉKOK.

- Irén ki tudott bújni a bőréből...
- Elhiszem.
- De ez valóban így volt. Többször is előfordult. Három lépésre megállt maga előtt, és nézte önmagát. Ha szólt, mindig vádolt.
- Amit most veled, amit most együtt csinálunk, abban én nem vagyok benne...
- Ne gyerekeskedj!
- Én ilyent még meggondolatlanságból sem követnék el.
- Annyira undok?
- Egyszerűen állati...
- Emberi, tökéletesen emberi...
- Ez emberi? Nézd meg te is önmagadat! Reszket a bőröd, csorog a nyálad, fogad veri a fogamat... Vonítasz, én szűkölök. Ha te sóhajtasz, én is azt teszem, ha te rúgysz, én is rúgok, ha mardosol, én is mardoslak, mozdulatodra mozdulattal válaszolok és a ritmusodra ritmussal.
- Ez olyan természetes, mint egy pofon.
- Fenét... A ruhát összehajtva teszem mindig a székre. A cipőket egymás mellé a dívány elé. A harisnyát fejtve húzom le a lábamról, nyálazott ujjakkal, mert négyhusz egy nyavalyás szemfelszedés. A melltartót előrefordítom és úgy kapcsolom szét. Papucsba bújok, hogy a talpam ne szedje fel a szőnyeg porát...
- Ne szidd magadat, kapkodva vetkőztél...
- Vetkőztem? Te téptél le rólam mindent... Nézd a rendet! A kombiné pántja felakadt az asztal sarkában, a melltartó rongycafát, lepattant róla a gomb, és kiment belőle az összes keményítő. A harisnya a vizeskancsóból csüng ki, a másikat elnyelte a föld, lehet, hogy az egész házat fel kell érte fordítani. Az egyik cipő az ágy alatt, a másik a fogason... Fekete kupac a te ruhád, a tetején az a fehér villanás a lábravalód, a zoknid pállott szagú, és kirágta a sarkát a cipőd kérge... A szőnyeg mintái nyomják a vállamat, szívja magába a port a hátam, és a kicifrázott rózsái bélyeget sütnek a fenekembe...
- Nyugodj meg, Irén, ez a dolgok rendje...
- Hozd a lavort!
- Minek?
- Hányini szeretnék...

A FELHŐ ROSSZINDULATŰ. SOKSZOR TISZTÁN CSAK RENDBONTÁSBÓL, ESŐT CSURGAT AZ ARNYAK NYAKÁBA.

- A tolókcsci gumikerekű. Három kereke van, kettő nagy és egy kicsi. A kicsi nyaklik, és az adja az irányt a két nagynak. Fújhatós gumik vannak rajtuk, a pumpájukat még nem láttam. Szoktak ezek a gumik defektet kapni?
- Nem tudom... Kevés a valószínűsége, mert sima járdán járnak, ahol nincs tövis, patkószeg és jancsiszeg...
- Piros linóleumon futottak.

- Ott meg pláne nincs tövis...
- A zsírpacni toltta. Fél kézzel. A másikkal Irénre mutatott. Sápadt volt Irén, a száját beharapta. Karbolszagú volt a lepedő, a kilincs és fent a sarokban a pókháló is.
- Kikapartuk...
- ...
- Vederben a klapec...

A FELHŐNEK MINDEGY, HOGY HOL VAN, MERT SEHOLSEM FIZET LAKBÉRT...

- Láttad már a lelátót zöld gyepről?
- Nagyon sokszor.
- Egyetlen kítátott száj. Színes, tarka száj, amiben fogak vannak. A fogak mögött olyan nagy torok, akár csak a Lánchíd alagútja, és az alagútban van a mikrofon... Hallottad már a hangját?
- Milliószor.
- Akkor tudod, milyen.
- Hogyne. Hajrá, Finger! Hajrá, Finger!
- Kicsit híztál, dagadtál...
- Gúnyolódsz?
- Nem, eszembe sincs.
- Mindig beleköpsz a tálba...
- Milyen legyenek?
- Megértő, okos...
- Frászt! Bújjak el a tények mögé?
- Nem fontos, csak próbáld reálisan itélni a helyzetet.
- Azt teszem.
- A hangod mást rejt...
- Csak úgy érzed, mert...
- Mert? Nem mered kimondani?
- Merem...
- Rajta.
- Mindig csámcsogsz valamin... Irén ilyen... A zsírpacni olyan, a Nagyfej amolyan... Hagyd a fenébe, és aludj...
- Tisztára meghülyültél, bezsongtál, és a végén zubbonyt húznak rád...
- Azt is neked köszönhetem...
- Nekem?
- Igen... Mert kénytelen vagyok követni... Benned kell hogy legyenek...
- Jó... Ne zsörtölődj, hagyjuk a vitát... Más akartam.
- Mondjad.
- A stoplit is ismered?
- Hat van egy csukán.
- Annyi... Továbbá egy fekete nadrágos pacák, zöld pázsit, két végében két ablakkeret és a kítátott száj... A kítátott szájban mindig bömböl a mikrofon... S egy pettyes kerek bőr... Hat stopli. Egész a melledig emelkedik. Sárosak a bőrszegek, a zöld gyepp szálai tapadtak rá és néhány vércsepp... A kítátott száj kóp, a síp sípol, és a pettyes bőr a mézcsomó közepén áll. Véresek a stoplik, és tegnap nem rúgtam be a büntetőt...

- Nem tegnap volt, hanem hat napja...
- Tegnap...
- Tévedsz.
- Tegnap délután hathúszkor...
- Kicsit komplikált dolog: Karbolos a méz szaga, olyan a pettyés bőré is, a háromkerekeű taligáé is, és annak is olyan a szaga, aki veri a hátamat.
- Finger, vállalod?
- Nem.
- Ne vacakolj!
- Nem vacakolok... A fejem sincs itt... a szemem sincs, két téglán áll a zománcos veder... Tovább verték a hátamat.
- Ragaszd be a pipába és kész!
- Jó... Az ablakkeret kicsi... Ha a léc alá irányítom, kiveri az üveget, ha mellé, a két pont elveszett... A zsírpacnit is láttam, tolt a háromkerekeű kocsi.
- Ne dévankozz! Nagyon sürgős, mert megy a vonat...
- Megpróbálok... a stoplis pasast is láttam. Főtt benne a méreg, dörzsölte a pázsithoz a lábát, véres lett nyomában a fű. Végig, ahogy koszolta a stoplikat...
- Rajta, Finger! Hajrá, Finger! Finger! Finger!
- Persze az ilyen eset gőzzel jár...
- Berezeltél?
- Nem. De Irén még sohasem volt ilyen sápadt. A zsírpacni még életében sem izzadt ennyire. Harminc fogát láttam. Kettőnek csak a mély ürege volt meg.
- Kikapartuk a srácot...
- Hajrá, Finger!
- A két fog üregéből jött a szó. Tisztán hallottam, mert simán gurultak a kerekek a piros linóleum szőnyegen. Sem a kerekek, sem a szőnyeg nem loptak el egyetlen szót sem.
- Vederben van már... Klórral mostuk a vedret, tiszta, majdnem új, minden szem zománc rajta van... Nyolcliteres és hiteles. Tíz kis klapéc nyugodtan belefér...
- Hajrá, Finger!
- Rúgod, vagy nem?!
- Rúgom... Természetesen... Ki rúgná más?

VAN ÚGY IS, HOGY A FELHŐ A VIHAR HÁTÁRA UL, ES ONNAN NEZI
A VILLÁMOKAT, AMIKKEL A ZSENDÜLŐ ÉLETET SZIGONYOZZÁK...

- Tegnap délután adtam a zsírpacninak húsz forintot, amiért cipekedett Irénnel.
- Nem tegnap volt, hanem pontosan hét napja, egy nappal előbb, mint a meccs...
- Kiestem volna az időből?
- Nyilván...
- Lehetetlen... Tegnap vágtam szájba a zsírpacnit...
- Aggódok érted...
- Kösz! Nagyon régen vártam...

- A fejeadászok használhatnának zöld villogót vagy sárgát, vagy vöröset, miért éppen kéket?
- Ki tudja.
- A lexikon nem mond róla semmit?
- Nem foglalkozik ilyen villogással.
- Kár. Közelebb kerülnénk a lényeghez.
- Mit akarsz?
- Semmit.
- Néha a semmi is sok és a kicsi is lehet óriási...
- S akkor úgy mondd: óriási kicsi?
- Űgy.
- Remek. A zsírpacni nem így határozta meg.
- Hogy?
- Azt mondta, remek szerkezete van Irénnek... Dőlt belőle a konyakszag, nem hagyta abba, még a kocsiában is mondta.
- Ilyen pompás tettel a kirakatban kellene lenni állandóan... Egynek kár az ilyet lekötöni...
- Még egyszer szájba vágta.
- Nem. A rendőr megfogta a kezem. Inkább a zsírpacnihoz húzott.
- Kihagyni egy büntetőt!
- Féltettem az üveget.
- Mit?
- A két milliméter vastagságú táblaüveget, amit rámába szoktak vágni és háromszögletű pléhdarabkákkal rögzítik a deszkához, majd gittel begittelik, hogy ne fújjon be a szél...
- Magából az ital beszél... A tömény...
- Nyert, a tiszta szóda mást mondana...
- Délután lett volna ilyen nagy fiú... A tizenegyesnél...
- Délután sütött a nap. Átvilágított a tribünön, egyenes vonallal le a zöld gyepre... A pázsitra. Szép szó. Pázsit... Az ember hengergőzni kíván...
- Majd a kóterben...
- Van pázsit?
- Szalmazsák, rács és veder...
- Veder?
- Igen, veder, mit csodálkozik?
- Érdekes, ott is van veder...

VIHARNAK VIHAR A PÁRJA, SZÉLNEK A SZÉL, ÉS AZ EMBER BEHÚZOTT
NYAKKAL BÚJK AZ ODÚJÁBA, MERT FEL A NÁTHÁTÓL...

- A fejesek mind nagy fejek. Hosszúra nőnek, ha kicsik is. Valami meg-
növeszti őket. De mi? Nem tudod?
- Nem foglalkozom ilyesmivel. Minek?
- Jó az, ha mindent tud az ember. Ha megdöglünk, nyugodt lélekkel

mondhassák rólunk, nagy koponya vészett el benne... Például itt volt ez a Finger is... Finger, az aranylábú...

– Lapozz tovább!

– Minek?

– Mert itt a betűk halványabbak.

– Jó ez nekem. A Nagyfej is gyönyörűen olvasta.

– Finger úr megjött?

– Mint a mellékelt ábrám mutatja...

– Nagyon örülünk... Végtelenül örülünk... Van órája?

– Van, Doxa. Az apám hagyta rám, láncsal együtt...

– Jár is?

– Ha felhúzzuk.

– A mutatók is jók?

– Prímák, állandóan körbe-körbe mennek, és sohasem unják...

– Lenne szíves megmondani az időt.

– Ezer örömmel. Nyolctíz.

– Nálam nyolc óra múlt tizenegy perccel. De ezen az egy percen nem vitatkozom, csak a tizen. Érti?

– Tökéletesen.

– Erre számítottam. Remélem nem beteg, és nem hoz fel olyan lógós kifogásokat.

– Egészséges vagyok, mint a makk...

– Csak azért, mert eléggé sápadtnak tűnik. Már tegnap is látszott magán.

– Lehet.

– Mi volt magával tegnap?

– Úgy gondolom, semmi.

– Kihagyni egy büntetőt!

– Tudok róla. Ott voltam.

– Bár ne lett volna...

– Bár...

A FÉNY CSAK JÁTSZIK AZ ÁRNYÉKOKKAL...

– Most mit nézel?

– A plafont.

– Mit látsz rajta?

– A fényt, ami a kókerítésről és a gesztenyefákról itt maradt.

– Milyen?

– Pontosan olyan, mint a többi fény.

– Nem másmilyen?

– Nem. De milyen az a másmilyen?

– Például, ami belőled sugárzik ki.

– Belőlem? Bennem csak halott sugarak vannak.

– Óriási!

– Az.

– Nem vagy éhes?

– Még nem. Miért kérded?

– Mert ha éhes leszel, felkelsz erről a rohadt szelmonról, és mész zabálni.

– Ez a legvalószínűbb...